

The relation between the level of professional guidance of national education inspectors given to class teachers and the teacher motivations

Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeyleri ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki¹

Aycan Çiçek Sağlam²
Murat Demir³

Abstract

The aim of this research is to determine both the views of teachers on the guiding level of inspectors to class teachers, how their approaches motivate them and the relationship between the behaviours of inspectors considering their vocational guidance and the level of their motivational effect. The center of this research is constituted by the primary school teachers who have been working at 31 different primary schools that located in center of Uşak during 2014-2015 educational year. In this research, sample modelling method wasn't used but it has been tried to get in touch with all teachers. After eliminating the 19 scales that have missing parts or filled improperly; 197 scales have been evaluated totally. Data collection with, the scale which was developed by Arslantaş (2007) and has 55 items used. Analysing the datas that obtained from the research, the T-test, One Way Anova and Correlate Analysis used in addition to the descriptive statistics. As a result of the analysis it

Özet

Bu araştırmanın amacı, maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ve bu davranışların öğretmenleri ne düzeyde motive ettiğine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek ve maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışları ile bu davranışların öğretmenleri motive etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Uşak il merkezinde bulunan, 31 ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiş araştırma evrenindeki bütün öğretmenlere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, 216 öğretmene ulaşılmıştır. Hatalı ya da eksik doldurulan 19 ölçek çıkarıldıktan sonra 197 ölçek değerlendirilmeye alınmıştır. Verilerin toplanmasında, Arslantaş (2007) tarafından geliştirilen 55 maddelik ölçek izin alınarak kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistiklerin yanı sıra T-Testi, Tek Yönlü

¹ Bu makale, 2015 yılında Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında Doç. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM danışmanlığında Murat DEMİR tarafından hazırlanan "Maarif Müfettişlerinin Sınıf Öğretmenlerine Mesleki Rehberlik Yapma Düzeyleri İle Öğretmen Motivasyonu Arasındaki İlişki" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiş olup, bir kısmı ICLEL 2015 1st International Conference on Lifelong education and Leadership for all, Olomouc/Czech Republic'de sunulmuştur.

² Doç. Dr. Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, aycan.cicek@usak.edu.tr

³ Okul Müdürü-MEB, murat_d64@hotmail.com

is found out that the views of the teachers on the vocational guidance of the inspectors are similar and the average rate indicates that the inspectors show their roles at “low” level. The motivational impact of inspectors’ vocational assistance and guidance to the teachers is at “moderate” level. There also exists a positive sided relationbetween the level of the inspectors’exhibiting their vocational guidance roles and the degree of the motivational effect of these roles.

Keywords: Inspector, guidance, vocational, guidance, motivation, teachers’ motivation.

Varyans Analizi (ANOVA) ve Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, öğretmenlerin maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerini “az” derecede, bu davranışların kendilerini motive etme derecesini ise “orta” düzeyde gerçekleştirdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarını gösterme düzeyleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Müfettiş, rehberlik, mesleki rehberlik, motivasyon, öğretmen motivasyonu.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

GİRİŞ

Her ülkede olduğu gibi ülkemizde de eğitim politikamız doğrultusunda yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerinin paydaşlarının performansı geleceğimiz için önem arz etmektedir. Paydaşların niteliği ve motivasyonu verimliliklerini etkilemekte ve dolayısıyla eğitim-öğretim faaliyetlerinin kalitesini artırmakta ya da azaltmaktadır. Motivasyon olgusu her iş kolunda olduğu gibi eğitim öğretim sektöründe de çok önemlidir. Motivasyon ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Dolayısıyla eğitim-öğretim hizmetlerinde paydaşların motivasyonu bir çok araştırmaya konu olmuş ve değişik açılardan motivasyon ile motivasyona etki eden etkenler arasındaki ilişki ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Çalışanlarının nasıl güdüleneceğini ve daha iyi nasıl iş yapacaklarını sorun yapmayan bir eğitim sisteminin geleceği, iyi niyetli bi kaç yönetici ve öğretmenin omuzlarına bırakılmış demektir. Eğitim sistemi, güdülenmenin gücünden beslenecekse, denetim süreci salt teknik düzeyde ele alınamaz. Denetim, sisteme canlılık veren bir sürece dönüşmelidir. Çalışanların yüksek moralleri olmadan, coşkuyla çalışmaları ve yaptıkları işle bütünleşmeleri sağlanmadan eğitim sisteminde canlılık ve verimlilik beklemek olmaz. Bu durumda eğitimde denetim, denetimde güdülenme sistemin en hayati damarıdır. Bu damarı beslemek, güçlendirmek, başta denetici, yönetici ve öğretmenler olmak üzere sistemde görev yapan tüm çalışanların en önemli uğraşı olmalıdır (Balay ve Çiçek Sağlam, 2014).

Öğretmenlerin yeterlik alanları kişisel ve mesleki olmak üzere iki boyutta değerlendirilebilir. Kişisel yeterlilik konusunda öğretmenlerin, yüksek kişisel sorumluluk, yaratıcılık, sorunları çözme ve eleştirel düşünme becerisi, grupla çalışma, hoşgörü ile yüksek sosyal ilişkilere ve ahlaki değerlere

sahip olmaları gerekli görülmektedir (Sünbül, 2002:258). Mesleki Yeterlilikler kısaca, program ve içerik bilgisi, öğretmenlerin belirli bir alanla ilgili uzmanlık bilgilerini kapsamaktadır. Program ve içerik bilgisi ile ilgili olarak öğretmenlerden, temel kavramları, araştırma yöntemlerini ve bilim dalının özelliklerini kavramaları, konu bilgisinin öğrencilere erişebilirliğini ve anlamlılığını sağlamada uygun öğrenme deneyimleri hazırlamaları beklenmektedir. Öğretme ve öğrenme sürecine ilişkin yeterlikler, bir başka deyişle pedagojik formasyon, öğretmenin bildiğini öğretebilme becerisi veya belli bir özel alana ilişkin bilgi, beceri ve tutumları başkalarına öğretebilme ve öğrenme için uygun ortam hazırlayabilme olarak tanımlanabilir. Bu bakımdan öğretmenlerin, kendi konu alanlarına uygun öğretim yöntem ve teknikleri, araç-gereç kullanma, sınıf yönetimi, insan ilişkileri ve ölçme-değerlendirme konularında yeterli olmaları gerektiği kabul görmektedir. Okul, aile ve toplum ilişkileri konusunda ise öğretmenlerin, öğrencilerin büyüme ve gelişme özelliklerini tanımları, entelektüel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimlerini destekleyen olanaklar sağlamaları, öğrencilere rehberlikte bulunma ve insan ilişkileri konusunda yeterli olmaları gerekli görülmektedir (Sabancı ve Şahin, 2007:88).

Maarif müfettişlerinin okullara teftiş veya rehberlik amaçlı ziyaretlerinde okul yöneticisi ve öğretmenler üzerinde olumlu veya olumsuz etki bıraktığı herkes tarafından bilinen bir durumdur. Öğretmenlerin bireysel ve mesleki yönden kendilerini geliştirmeleri, yenilemeleri öncelikli olarak kendi çabalarına bağlı olmakla birlikte öğretmenlerin yetiştirilir geliştirilmesinde görevli olan eğitim müfettişlerinin de çaba ve desteklerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Müfettiş yeterlikleri tür boyutundan ele alındığında teknik, insancıl ve karar yeterlikleri olarak üç grupta toplanabilir. Bu yeterlikler kısaca şöyle açıklanabilir. Teknik yeterlikler, göreve ilişkin etkinlik alanlarındaki teknik bilgi ve becerilerdir. İnsancıl yeterlikler ise birey ve grupları anlama ve güdüleme becerileri olarak kabul edilebilir. Karar yeterlikleri sorunun farkına varma, bilgi toplama, sınıflama, çözümlenme, seçenekleri değerlendirme, seçme, uygulama ve izleyip düzeltme olarak tanımlanabilir (Sabancı ve Şahin, 2007:88). Eğitim sisteminde müfettişler yaptıkları denetimde öğretmenlerin öğretim yapma ve ders vermedeki başarılarını değerlendirmenin yanında öğretmenlerin davranış eksikliklerini giderme, yeteneklerini geliştirme, mesleğe ve çevreye uyumlarını sağlama, eğitim alanındaki yenilik ve değişiklikleri öğretmenlere tanıtma yoluyla onlara mesleki yardımda bulunurlar. Teftişte yapılan mesleki yardım, bireyin meslek yaşamında karşılaştığı sorunları çözmesi, beklenen davranışları göstermesi, bir bütün olarak gelişmesi ve başarılı olması için yapılan çalışmadır.

Gerek yönetim tarafından yapılan denetim etkinliğinde, gerekse müfettişin denetleme etkinliğinde öğretmenin geliştirilmesi ve öğrenme niteliğinin yükseltilmesinin, diğer tüm denetsel

faaliyetlerden ayrı tutulması ve öncelikli sayılması gerektiği belirtilmektedir. Bu çerçevede müfettişin görevinin, öğretmene nasıl öğreteceğini öğretmek değil, işlerliği olan, gereksinim duyulan bilgiye nasıl ulaşacağı konusunda yardım sağlamak olduğu belirtilmektedir. Denetsel etkinliğin temel felsefesinin, öğretmenin öğretme, bilgi, beceri ve deneyimi arttıkça, öğrencinin daha fazla öğreneceği gibi basit bir ilkeye dayandırılması gerektiği vurgulanmaktadır (Sabancı ve Şahin, 2007:89). Müfettişler, görevli bulunduğu okul sisteminin amacının doğru olarak anlaşılması ve yorumlanmasının sağlanmasında önemli rol oynarlar. Bu rolü etkili bir biçimde oynayabilmek için, önce müfettişin kendisinin, okulun amaçlarını doğru olarak kavraması ve yorumlaması gerekir. Bu da belli bir yeterlik gerektirir (Aydın, 2007:27).

Maarif müfettişlerinin öğretmenlere mesleki olarak rehberlik yapabilmesi bu konuda tam donanımlı olmalarını gerektirir. Literatür taramasında müfettişlerin mesleki rehberlik düzeylerinin sınıf öğretmenlerinin motivasyonuna etkisini belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Müfettişlerin mesleki rehberlik faaliyetlerinde motivasyon konusuna dikkat çekildiği için, bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı umulmaktadır. Ayrıca, müfettişlerin yetiştirilmesi sürecinde de bu araştırmanın verilerinden yararlanılabilir. Araştırmanın sonuçlarının, denetim alanında yapılacak değişikliklere ve yeniliklere katkıda bulunabileceği umut edilmektedir.

Öğretmen motivasyonunun eğitim-öğretim faaliyetlerini pozitif yönde etkileyeceği herkes taraftan kabul edilen bir gerçektir. Zira bu konuda çok sayıda araştırma mevcuttur (Çiçek Sağlam, 2002; Akbaba, 2006; Kulpcu, 2008; Gümüş ve Sezgin, 2012) Bu çalışmada da denetim ve rehberlik misyonları olan maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik açısından öğretmenlerin motivasyonunu etkileme derecesini ortaya koymak ve bu doğrultuda öneriler getirmek önemli görülmektedir.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışları ile bu davranışların öğretmenleri motive etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Maarif müfettişlerinin, sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ve bu davranışların öğretmenleri işe motive etme düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri nedir?
2. Maarif müfettişlerinin, sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ve bu davranışların öğretmenleri işe motive etme düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri:
 - a) Cinsiyet
 - b) Öğrenim Durumu

- c) Mesleki kıdem
 - d) Mezun Olunan Fakülte değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
- 4.

Yöntem

Bu araştırmada, öğretmen görüşlerine göre maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerini ve bu rollerin öğretmen motivasyonuna etkisini cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte değişkenlerine göre var olduğu haliyle belirlemeyi amaçladığı için betimsel tarama modeli ve müfettişlerin rehberlik davranışları ile bu davranışların öğretmen motivasyonu arasındaki ilişkiyi araştırdığı için ilişkisel model kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Uşak il merkezindeki ilkokullar da görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. İlkokullar içinde herhangi bir örnekleme yapılmamış il merkezindeki tüm sınıf öğretmenlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Uşak İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden Uşak il merkezindeki ilkokulların ve bu ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin sayısı alınmıştır. Sonuç olarak çalışma evrenindeki 521 sınıf öğretmeninden 216'sına (% 41) ölçek uygulanmış olup 197'sine (% 39) ait ölçek değerlendirmeye alınmıştır. Balcı'nın (1995:110), Anderson'dan (1990) aktardığına göre farklı büyüklükteki evrenler için %95 kesinlik düzeyi ile kuramsal örneklem büyüklükleri için verilen tabloya göre bu araştırma için geri dönüş oranları evreni temsil edecek örneklem büyüklüğünü yansıtmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Arslantaş (2007) tarafından geliştirilen“ Öğretmen Algılarına Göre İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği kullanılmıştır.

Veri toplama aracı olarak geliştirilen ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ölçek uygulanan öğretmenlere ait (cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte) kişisel bilgiler yer almaktadır. Ölçeğin ikinci bölümünde ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin algılarına göre maarif müfettişlerinin gerçekleştirmesi düşünülen mesleki rehberlik rollerine ilişkin 55 (ellibeş) madde yer almaktadır. Ölçeğe maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik

rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisini ortaya koyabilmek için bir boyut eklenmiş, aynı rehberlik rollerinin öğretmenleri ne kadar motive ettiği sorulmuş ve ikinci bir ölçek gibi değerlendirilmiştir. Ayrıca, Arslantaş (2007) tarafından on alt bölümden oluşan ölçek, bu araştırmanın amaçları doğrultusunda tekrar faktör analizine tabi tutulmuş ve tek boyutlu olarak kullanılmıştır. Her iki ölçeğin de faktör analizine uygunluğunu belirlemek için KMO (Kaiser- Mayer – Olkin) ve Barlett Küresellik Testleri yapılmıştır. Birinci ölçeğin (Öğretmen Algılarına Göre İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği) KMO değeri .967, ikinci ölçeğin (Maarif Müfettişlerinin Mesleki Yardım ve Rehberlik Davranışlarının Öğretmen Motivasyonuna Etkisi Ölçeği) KMO değeri .974 bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeklerin geçerliliğini yüksek derecede desteklemektedir. Her iki ölçekte Barlett Testi sonucunda $p=.000$ ($p < 01$) değeri bulunmuştur ve buna göre verilerin normal dağılıma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlemesinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma gibi betimsel analizlerin yanı sıra parametrik testlerden t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way-ANOVA) ve korelasyon gibi istatistiksel tekniklerden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Ölçekte yer alan her maddeye verilen yanıtlar 1'den (Hiç) 5'e (Tam) doğru puanlanmış ve ölçekten elde edilen puanların yorumlanmasında aşağıdaki puan aralığı kullanılmıştır

Tablo 1. Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeyleri ve öğretmen motivasyonu ölçeğinin puanlama biçimi ve puan aralıkları

Derece	Puan	Puan Aralığı
Hiç	1	1,00 – 1,79
Az	2	1,80 – 2,59
Orta	3	2,60 – 3,39
Çok	4	3,40 – 4,19
Tam	5	4,20 – 5,00

BULGULAR

Katılımcıların Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

İlkokul öğretmenlerinin demografik değişken dağılımları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.Öğretmenlerin demografik değişken dağılımları

	Öğretmen	f	%
Cinsiyet	Kadın	97	49,2
	Erkek	100	50,8
Öğrenim Durumu	Ön Lisans	33	16,7
	Lisans	154	78,2
	Lisans Üstü	10	5,1
Mesleki Kıdem	1-10 yıl	18	9,1
	11-20 yıl	92	46,7
	21-30 yıl	74	37,6
	31 ve üzeri yıl	13	6,6
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	151	76,7
	Fen-Edebiyat Fakültesi	16	8,1
	Diğer	30	15,2
	Toplam	197	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 49,2’sini kadın öğretmenler, % 50,8’sini erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Verilen istatistikî bilgilere göre Uşak il merkezinde bulunan ilkokullardaki öğretmenler cinsiyet açısından bakıldığında birbirine yakın bir denge söz konusudur. Çalışmaya katılan öğretmenlerden %16,7 ‘si ön lisans, %78,2’si lisans düzeyinde öğrenim durumuna sahipken % 5,1’inin ise lisansüstü öğrenime sahip olduğu görülmektedir. İstatistikî bilgiler Uşak il merkezindeki ilkokul öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun lisans öğrenim durumuna sahip olduğunu göstermektedir. Ankete katılan öğretmenler mesleki kıdem açısından değerlendirildiğinde % 9,1’nin 1-10 yıl, % 46,7’sinin 11-20 yıl, % 37,6’sının 21-30 yıl, % 6,6’sının ise 31 ve üzeri yıl kıdeme sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. İstatistikî bilgilere göre Uşak il merkezindeki ilkokul öğretmenlerinin 11-20 yıl kıdem aralığında yoğunlaştığını söyleyebiliriz. Tablo 5’e bakıldığında ankete katılan öğretmenlerin %76,7’sinin Eğitim Fakültesi mezunu, % 8,1’nin Fen Edebiyat Fakültesi mezunu, % 15,2’sinin ise diğer fakültelerden mezun olduğu görülmektedir. İstatistikî bilgiler Uşak il merkezindeki ilkokul öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun Eğitim Fakültelerinden mezun olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Birinci alt problem, “Maarif müfettişlerinin, sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ve bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesine ilişkin öğretmen görüşleri ne

düzyededir?” olarak belirlenmiştir. Bu alt amaç doğrultusunda yapılan çözümleme sonuçları Tablo 3’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ve bu davranışların öğretmenleri motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri

Öğretmen	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>
Maarif müfettişlerinin rehberlik davranışlarının düzeyi	197	2,36	.78
Rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyi	197	2,74	.98

Tablo 3’de görüldüğü gibi toplamda bakıldığında, öğretmenlerin maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma rollerine ilişkin görüşlerinin “az” derecede ($\bar{X}=2,36$) olduğu, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin sınıf öğretmenlerinin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin ise toplamda “orta” derecede ($\bar{X} = 2,74$) olduğu görülmektedir. Hem rehberlik düzeyinin düşük görülmesi hem de davranışların motive etme derecesinin orta düzeyde görülmesi rehberlik davranışlarına ilişkin öğretmen beklentilerinin farklı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Maarif Müfettişlerinin Sınıf Öğretmenlerine Mesleki Rehberlik Yapma Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Maarif müfettişlerinin, sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezunun olunan fakülte değişkenine göre sırayla aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ile maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin görüşleri arasındaki bağımsız t-testi sonuçları

Cinsiyet	<i>N</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
Kadın	97	2,30	.71	195	-1,06	.291
Erkek	100	2,41	0,85			

* $p < .05$

Yapılan t-testi sonucuna göre maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin kadın öğretmenlerin görüşleri ($\bar{X}=2,30$) ile erkek öğretmenlerin görüşleri ($\bar{X}=2,41$) arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($t=-1,06$; $p>.05$). Ortalamalara göre ise kadın ve erkek öğretmenler, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini “az” derecede görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte tabloya göre erkek öğretmenlerin maarif müfettişlerinin rehberlik yapma düzeylerini kadın öğretmenlerden daha yüksek değerlendirdikleri de dikkat çekmektedir (Tablo 4).

Maarif müfettişlerinin, sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenim durumu değişkenine göre Anova testi sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenim durumuna göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	Sd	F	P
Ön lisans	33	2,46	.77			
Lisans	154	2,37	.79	196	2,30	,103
Lisans Üstü	10	1,87	.49			
Toplam	197	2,36	.78			

Tablo 5 incelendiğinde maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmaktadır ($p>.05$). Ortalamalara bakıldığında toplamda öğretmenler, öğrenim durumuna göre maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini “az” derecede olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan lisans üstü öğrenime sahip öğretmenler maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini daha az derecede değerlendirirken ($\bar{X}=1,87$), ön lisans mezunu öğretmenler ise maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini daha fazla derecede ($\bar{X}=2,46$), değerlendirmişlerdir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ön lisans mezunu öğretmenlerden daha fazla bilgi birikimine sahip olduğu düşünüldüğünde, bu fazla bilgi birikimiyle müfettişlerin mesleki rehberlik davranışlarını değerlendirmeleri bu sonucu ortaya çıkarmış olabilir.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin mesleki kıdeme göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P
1-10 Yıl	18	2,35	.75			
11-20 Yıl	92	2,32	.80	196	1,24	,295
21-30 Yıl	74	2,34	.74			
31 Yıl ve üzeri	13	2,76	.88			
Toplam	197	2,36	.78			

Tablo 6 incelendiğinde maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmaktadır ($p>.05$). Ortalamalara bakıldığında öğretmenler, mesleki kıdeme göre maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini “az” derecede olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Mesleki kıdemi 31 yıl ve üzeri ($\bar{X}=2,76$) olan öğretmenlerin, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin görüşlerinin diğer öğretmenlere göre daha fazla derecede olduğu görülmektedir.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan fakülteye göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P
Eğitim Fak.	151	2,31	.76			
Fen-Edebiyat Fak.	16	2,60	.75	136	1,36	,259
Diğer	30	2,47	.90			
Toplam	197	2,36	.78			

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($p>.05$). Bununla beraber ortalamalara bakıldığında Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenler ($\bar{X}=2,31$) ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenler ($\bar{X}=2,47$) maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerinin “az” derecede olduğu yönünde görüş bildirirken, Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenler ($\bar{X}=2,60$) ise maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerinin “orta”

derece olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir (Tablo 7). Fen Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmenlerin sahip oldukları öğretmenlik meslek bilgisiyle görüş bildirmeleri bu sonucu doğurmuş olabilir. Zira Eğitim Fakültelerinde öğretmenlikle ilgili çok daha fazla bilgi verilmektedir.

Maarif Müfettişlerinin Mesleki Rehberlik Davranışlarının Sınıf Öğretmenlerini İşe Motive Etme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenleri ne düzeyde motive ettiğine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte değişkenlerine göre sırasıyla aşağıda yer almaktadır.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmen motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t-testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	T	P
Kadın	97	2,82	.91	195	1,12	,264
Erkek	100	2,66	1,04			

Yapılan t-testi sonucuna göre maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisine ilişkin kadın öğretmenlerin görüşleri ($\bar{X}=2,82$) ile erkek öğretmenlerin görüşleri ($\bar{X}=2,66$) arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($t= 1,12$; $p>.05$). Öğretmen görüşlerinin ortalamalarına göre erkek ve kadın öğretmenler maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisine “orta” derecede görüş bildirmişlerdir (Tablo 8). Anlamlı bir farklılık bulunmamakla birlikte kadın öğretmenlerin, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin motivasyona etkisini, erkek öğretmenlerden daha yüksek değerlendirdikleri de görülmektedir.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmen motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre değerlendirilmesi yapılmış ve Tablo 9’ da sunulmuştur.

Tablo 9. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenim durumu değişkenine göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P
Ön lisans	33	2,80	,87			
Lisans	154	2,76	1,00	196	1,80	,169
Lisans Üstü	10	2,17	.82			
Toplam	197	2,74	.97			

Tablo 9 incelendiğinde maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinde öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($F= 1,80$; $p>.05$). Ortalamalara bakıldığında öğrenim durumuna göre öğretmenler, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etki düzeylerini “orta” derecede olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan lisansüstü öğrenime sahip öğretmenler ($\bar{X}=2,17$) maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha az derecede değerlendirirken, ön lisans mezunu öğretmenler ($\bar{X}=2,80$) ise maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha fazla derecede değerlendirmişlerdir. Buna göre, öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerileri arttıkça denetime olan ihtiyaçlarının azaldığı söylenebilir.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmen motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını bulmak için ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P
1-10 Yıl	18	2,23	.81			
11-20 Yıl	92	2,79	1,00	196	1,87	,137
21-30 Yıl	74	2,77	.98			
31 Yıl ve üzeri	13	2,88	.86			
TOPLAM	197	2,74	.98			

Tablo 10 incelendiğinde maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir

fark olmadığı ortaya çıkmaktadır ($p>.05$). Ortalamalara bakıldığında mesleki kıdem durumuna göre öğretmenler, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etki düzeylerini “orta” derecede olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Diğer taraftan 1-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha az derecede değerlendirirken ($\bar{X}=2,23$), 31 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler ise maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha fazla derecede ($\bar{X}=2,88$) değerlendirmişlerdir. Öğretmenlerin belirli bir yıldan sonra sorun yaşamak istememeleri bu sonucu ortaya çıkarmış olabilir.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmen motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşleri arasında mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

Gruplar	N	X	Ss	Sd	F	P
Eğitim Fak.	151	2,72	.97			
Fen - Edebiyat Fak.	16	2,83	.97	196	,114	,893
Diğer	30	2,77	1,04			
Toplam	197	2,74	.98			

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin öğretmenlerin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinde mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmaktadır ($p>.05$). Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler ($\bar{X}=2,72$) maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha az derecede değerlendirirken, Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenler ($\bar{X}=2,83$) ise maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının motivasyonlarına etkisini daha fazla derecede değerlendirmişlerdir (Tablo 11). Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin eğitim-öğretim ve meslek bilgisi açısından Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenlerden daha fazla bilgi birikimine sahip olmaları ve bilgi birikimiyle görüş bildirmeleri bu sonucun sebebi olarak yorumlanabilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme düzeyleri arasında ilişki değerlendirilmiş ve Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarını gösterme düzeyleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesine ilişkin korelasyon analizi

		Mesleki Rehberlik Davranışının Motive Etme Derecesi	
Mesleki Rehberlik Davranışının Gösterilme Düzeyi	r	.554**	
	P	.000	
	N	197	

P<.01

Tablo 12’ye bakıldığında öğretmen görüşlerine göre, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarını gösterme düzeyleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Mesleki rehberlik davranışlarının gösterilme düzeyi arttıkça bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi artmakta; mesleki rehberlik davranışlarının gösterilme düzeyi azaldıkça bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi azalmaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sınıf öğretmenlerinin, maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerinin düzeyine ve bu rollerin kendilerini işe motive etme derecesine ilişkin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmada, öğretmenlerin maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma rollerine ilişkin görüşlerinin genel ortalaması “az” düzeyde olarak çıkmıştır. Köroğlu ve Oğuz’un (2011), eğitim müfettişlerinin mesleki rehberlik rollerine ilişkin öğretmen, yönetici ve eğitim müfettişi görüşlerinin ortaya çıkartılması için yaptıkları araştırmanın bulgulara göre, öğretmenler yapılan rehberliği yetersiz, yöneticiler orta düzeyde yeterli, eğitim müfettişleri ise yapmış oldukları rehberliği üst düzeyde yeterli görmektedir. Arslantaş (2007) ise araştırmasında, öğretmenlere doğrudan mesleki yardım ve rehberlik sağlayacak olan ilköğretim müfettişlerinin bu rollerini yeterince yerine getiremedikleri bulgusuna ulaşmıştır. Eğitim müfettişlerinin öğretmenlere yönelik mesleki rehberliğin az olduğu ve daha çok eksik aramak şeklinde yapıldığına yönelik araştırmalar (Can,2004; Gök, 2009; Gökalp, 2010; Ilgaz, 2011; Oktar, 2010) da bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Işık’ın (2010)

çalışmasında da öğretmenler, müfettişlerin öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerinde çok az ile orta derecede arasında etkilerinin bulunduğu görüşünü ortaya koymaktadır. Maarif müfettişleri tarafından ortaya konulan mesleki rehberlik davranışlarının öğretmenleri motive etme düzeyi ise bu araştırmada “orta” düzeyde çıkmaktadır. Tecer (2011) de çalışmasında, müfettiş denetiminin öğretmenlerin içsel motivasyonlarına etki etmediği ve değişiklik oluşturmadığı yorumunu yapmış ve verilerle bunu ortaya koymuştur.

Maarif müfettişlerinin sınıf öğretmenlerine mesleki rehberlik yapma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerinin ortalamalara bakıldığında cinsiyet değişkenine göre hem erkek hem de kadın öğretmenler tarafından “az”, öğrenim durumu değişkenine göre önlisans, lisans ve lisansüstü öğrenime sahip öğretmenler tarafından “az”, ve kıdem değişkenine göre 1-10, 11-20, 21-30, 31 yıl ve üzeri kıdeme sahipler öğretmenler tarafından yine “az” derecede olduğu görülmektedir. Mezun olunan fakülte değişkenine göre ise Eğitim Fakültesi ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenler maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik yapma düzeylerini “az” derecede gösterdiklerini belirtirken, Fen Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenler ise “orta” derecede gösterdiklerini belirtmişlerdir. Bu bulguya göre, doğrudan eğitim fakültesi mezunu olmadıkları için Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının maarif müfettişlerinin rehberlik davranışlarından biraz daha fazla yararlandıkları düşünülebilir. Karan (2010) da araştırmasında ilköğretim müfettişlerinin mesleki rehberlik ve iş başında yetiştirme görevlerini gerçekleştirme de öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyetine göre farklılaşmadığı bulgusuna ulaşmıştır. Arslantaş (2007) da araştırmasında öğretmenlerin, ilköğretim müfettişlerini mesleki rehberlik açısından “az” derecede yeterli bulmakta olduğunu ortaya koymakta ve cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte değişkenleri açısından öğretmenlerin, ilköğretim müfettişlerinin mesleki yardım ve rehberlik rollerini gerçekleştirme düzeylerini algılamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rolleri kapsamında gösterdiği davranışların sınıf öğretmenlerinin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve mezun olunan fakülte değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik rolleri kapsamında gösterdiği davranışların sınıf öğretmenlerinin motivasyonuna etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin ortalamalarına bakıldığında cinsiyet değişkenine göre hem erkek hem de kadın öğretmenler tarafından “orta” derecede görüş bildirildiği; öğrenim durumu değişkenine göre önlisans ve lisans öğrenime sahip öğretmenler tarafından “orta”, lisansüstü öğrenime sahip öğretmenler tarafından ise “az” derecede görüş

bildirildiği görülmektedir. Kıdem değişkenine göre 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler mesleki rehberlik davranışlarının motivasyona etkisinin “az” derecede, 11-20, 21-30, 31 yıl ve üzeri kıdeme sahipler öğretmenler ise “orta” derecede olduğunu belirtilmektedir. Mezun olunan fakülte değişkenine göre ise Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenler maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarının öğretmen motivasyonuna etkisini “orta” derecede gösterdiklerini söylemişlerdir. Tecer (2011) çalışmasında, öğretmenlerin içsel motivasyon düzeyleri üzerinde öğretmenlerin cinsiyetleri, mezuniyet durumları ve kıdem durumlarının etkili bir faktör olmadığı sonucuna varmıştır.

Maarif müfettişlerinin mesleki rehberlik davranışlarını gösterme düzeyleri ile bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki ortaya çıkmaktadır. Mesleki rehberlik davranışlarının gösterilme düzeyi arttıkça bu davranışların öğretmenleri motive etme derecesi artmakta; mesleki rehberlik davranışlarının gösterilme düzeyi düştükçe öğretmenleri motive etme derecesi de azalmaktadır. Ancak, araştırma bulguları dikkate alındığında maarif müfettişlerinin göstermeleri beklenen mesleki rehberlik davranışlarının düzeyinin “az” olarak görülmesi ve bu davranışların öğretmenleri işe motive etme düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin de “orta” düzeyde çıkması, öncelikle mesleki rehberlik davranışı olarak görülen davranışların isabetli olup olmadığı sorusunu akla getirmektedir.

Araştırma bulgularına dayanarak, öncelikle müfettişlerden beklenen mesleki rehberlik davranışlarının yeniden belirlenmesi ve bu konuda öğretmenlerin görüşlerine başvurulması yararlı olacaktır. Ayrıca, maarif müfettişlerine bu konuda hizmet içi eğitim verilmesi ve araştırma bulgularından haberdar edilmeleri yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361.
- Arslantaş, H.İ. (2007). İlköğretim müfettişlerinin mesleki ve rehberlik rollerinin öğretmen algılarına göre değerlendirmesi (Bir model önerisi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış doktora tezi), Gaziantep.
- Aydın, M. (2007). *Çağdas eğitim denetimi* (5. Baskı). Ankara: Hatipoğlu Yayıncılık.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Yöntem, Teknik ve İlkeler. 72TDFO Bilgisayar-Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. Ankara.
- Balay, R. ve Çiçek Sağlam, A. (2014) Denetimde güdüleme. *Eğitim Yönetimi, Denetimi ve Politikası Yazıları*. Prof. Dr. Haydar Taymaz Armağan Kitabı. 149-169. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, N. (2004). İlköğretim öğretmenlerinin denetimi ve sorunları, *Milli Eğitim Dergisi*, 161. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/161/Can.htm. Erişim tarihi:16.05.2015.

- Gök, T. (2009). İlköğretim okullarının kurum denetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin müfettiş ve okul müdürü görüşleri (Muğla ili örneği). (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Gökçalp, S. (2010). İlköğretim müfettişlerinin öğretmen teftişlerindeki denetim görevlerini yerine getirme derecelerine ilişkin ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen algılarının incelenmesi (Mersin ili örneği). (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin
- Gümüş, S., Sezgin, B. (2012). *Motivasyonun örgütsel bağlılığa ve performansa etkisi (1. Baskı)*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Ilgaz, A. Ö. (2011). Öğretmen performansına denetimin ve yöneticilerin etkileri. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Işık, K. (2010). İlköğretim müfettişlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine katkısı. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karan, N. (2010). Özel eğitim uygulamalarının denetiminde ilköğretim müfettişlerinin rehberlik görevlerine ilişkin öğretmen görüşleri. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Koroğlu, H. ve Oğuz, E. (2011). Eğitim müfettişlerinin rehberlik rollerine yönelik öğretmen, yönetici ve eğitim müfettişi görüşleri. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 8-25.
- Kulpcu, O. (2008). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticileri motive etmede kullanılabilecek motivasyon araçları üzerine bir inceleme. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Oktar, A. N. (2010). Eğitim denetimi sisteminin yasal dayanaklara göre değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sabancı, A. ve Şahin, A. (2007). Denetmenlerin, öğretmenlik yeterlik alanları açısından devlet ilköğretim okulu sınıf öğretmenlerine rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 32(145), 85-95.
- Çiçek Sağlam, A. (2007). *Eğitim örgütlerinde kuramdan uygulamaya güdüleme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sünbül, A.M. (2002). Bir meslek olarak öğretmenlik. D. Özcan & K. Zeki (Edt.) *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Tecer, O. (2011). İlköğretim müfettişlerince yapılan okul denetimlerinin öğretmenlerin içsel motivasyon ve iş tatmini düzeylerine etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Extended English Abstract

Introduction

National education inspectors providing professional guidance to teachers require that these inspectors are fully equipped. In the literature scan, no studies were encountered which were conducted on the professional guidance levels of the inspectors on the motivation of class teachers. It is expected that this study will make contributions to the literature since it attracts attention to the issue of motivation in professional guidance activities of the inspectors. In addition, the data of this

study may be made use of in training the inspectors. It is also expected that the results of the study contribute to the changes and renovations in the field of inspecting activities in education.

It is a widely accepted fact that teacher motivation influences the education-training activities in a positive way, because there are many studies conducted on this field (Çiçek Sağlam, 2002; Akbaba, 2006; Kulpcu, 2008; Gümüş, 2012). In this study, revealing the influence levels of the behaviors of the national education inspectors, who have the mission of auditing and guiding teachers, on teacher motivation is considered important. Recommendations will also be made for this purpose.

Purpose

The purpose of this study is revealing the relation between the professional guidance behaviors of the national education inspectors and the influence levels of these behaviors on the motivations of teachers. In the scope of this general purpose, the answers for the following questions have been sought.

5. What are the viewpoints of the national education inspectors on their professional guidance levels and the influence of these behaviors on the motivation levels of the teachers?
6. The viewpoints of the teachers on the professional guidance levels of the national education inspectors and the influence of these behaviors on the motivation levels of the teachers:
 - e) Gender
 - f) Educational Status
 - g) Professional Seniority
 - h) Do these variables show significant difference according to the faculty the teachers graduated?
7. Is there a relation between the teacher viewpoints on the level of the professional guidance of the national education inspectors and the motivation levels of these behaviors for teachers?

Method

Since this study aims to determine the professional guidance roles of the national education inspectors and the influence of these roles on teacher motivation according to gender, educational status, professional seniority, and the faculty graduated in their present status, the Descriptive Scanning Model was used; and since it aims to investigate the guidance behaviors of the national education inspectors and the relation between these behaviors and the teacher motivation, the Relational Model was used.

The Study Group

The population of the study consists of the class teachers working in Primary Schools Uşak city center in 2014-2015 academic year. No sampling was applied for the primary schools, and almost all the class teachers were contacted in the city center. The number of the primary schools and the class teachers in the city center of Uşak was received from the Uşak National Education Management. As a result, 216 (41%) out of 521 class teachers were contacted and the scale was applied; and 197 teachers (39%) were taken into scale evaluation process.

Data Collection Tool

The “Professional Help and Guidance Roles Performance Level Scale of the national education inspectors according to teacher perceptions”, which was developed by Arslantaş (2007), was used as the data collection tool.

The Analysis of the Data

In the analysis of the data, the statistical techniques like the t-Test, which is one of the parametric tests, One Way-ANOVA Variance Analysis and Correlation as well as the Descriptive Analyses like frequency, percentage, average, standard deviation were made use of.

Findings

At the end of the analysis of the data, it was found that teachers believed that the professional guidance roles of the national education inspectors were at the “least” level; and the motivation level of these roles of the national education inspectors was at “medium” level.

It was found that there were no significant differences between the teacher viewpoints on the guidance levels of the national education inspectors in terms of gender, educational status, professional seniority and the faculty graduated. When the average values of the professional guidance levels of the national education inspectors are examined it was determined that the teachers believed that the guidance levels of the national education inspectors were at the “least” level according to the gender variable both by male and female teachers; again, at the “least” level according to educational status variable among the teachers from undergraduate, graduate and post graduate level teachers; and again, at the “least” level according to the professional seniority variable of the teachers with 1-10, 11-20, 21-30, 31 years seniority. According to the faculty graduated variable, teachers graduated from Educational Faculties and other faculties stated that the national education inspectors showed their professional guidance levels at the “least” level; and the teachers graduated from Science and Literature Faculties stated that they showed their levels at the “medium” level.

It was determined that there are no significant differences between the teacher viewpoints on the influence of the behaviors of the national education inspectors on the motivation of teachers in terms of the gender, educational status, professional seniority and the faculty graduated.

When the averages of the influences of the behaviors of the national education inspectors on the motivation of class teachers in terms of professional guidance roles were examined, it was determined that both the male teachers and female teachers stated that it was at the “medium” level according to gender variable; it was stated by the teachers from undergraduate and graduate level teachers at the “medium” level according to the educational status variable, and at the “least” level by the teachers from postgraduate level teachers. According to the professional seniority variable, the teachers with 1-10 years seniority stated that the influence of the professional guidance behaviors of the national education inspectors on teacher motivation was at the “least” level; and the teachers with 11-20, 21-30, 31 and over seniority stated it as “medium” level. According to the faculty graduated variable, the teachers who were graduated from Educational Faculties, Science and Literature Faculties and other faculties stated that the influence of the professional guidance behaviors of the national education inspectors on teacher motivation was at “medium” level.

A significant positive relation was determined between the level of the professional guidance of the national education inspectors and the motivation levels of these behaviors on teachers. As the level of professional guidance behavior levels increased, the motivation levels of these behaviors for teachers increased; and as the level of professional guidance behavior levels decreased, so did the motivation levels of these behaviors for teachers.

Result and Recommendations

When the findings of the study are evaluated it was observed that the expected professional guidance levels of the national education inspectors being determined at the “least” level; and the teacher viewpoints on the motivation levels of these behaviors for the teachers being determined at the “medium” level make us ask the question whether the behaviors that are considered as professional guidance behaviors are really proper or not for the purposes.

Based on the findings of the study, we can claim that first of all, the professional guidance behaviors of the national education inspectors must be redesigned and the teachers must be consulted in this subject. In addition, the national education inspectors must be provided with in-service trainings and they must be informed about the findings of this study.